

Persbericht

Bij het toezichtsrapport inzake de inzet van de afluisterbevoegdheid en de bevoegdheid tot selectie van Sigint door de AIVD

Het onderzoek van de Commissie heeft zich gericht op de rechtmatigheid van de inzet van de afluisterbevoegdheid en de bevoegdheid tot de selectie van Sigint door de AIVD in de periode van september 2011 tot en met augustus 2012. Deze bevoegdheden zijn neergelegd in de artikelen 25 en 27 van de Wiv 2002 en mogen enkel worden ingezet indien dit noodzakelijk is in het kader van de veiligheidstaak of de inlichtingentaak buitenland van de AIVD. Ook is wettelijk vereist dat de inzet van deze bevoegdheden proportioneel en subsidiair is en voldoet aan in de Wiv 2002 neergelegde zorgvuldigheidsvereisten.

Gezien het omvangrijke aantal operaties was het voor de Commissie niet mogelijk om al deze verzoeken om toestemming te onderzoeken. Zij heeft bij de bestudering van de verzoeken bijzondere aandacht gehad voor operaties die opvallend waren, ofwel vanwege afwijkingen of onduidelijkheden in de toelichting, ofwel omdat deze gericht waren op bijzondere categorieën personen (non-targets, derden, verschoningsgerechtigden, minderjarigen, etc.). Van deze operaties heeft de Commissie de achterliggende documenten bekeken, waaronder het verzoek om toestemming met de uitgebreide motivering en de uitwerkingen van de geïntercepteerde gesprekken. Deze documenten zijn opgeslagen in het interne digitale systeem van de AIVD, waar de Commissie onbeperkte toegang toe heeft.

Net als in haar vorige toezichtsrapport over dit onderwerp constateert de Commissie dat de AIVD doordacht te werk gaat bij de inzet van de afluisterbevoegdheid. Wel heeft de Commissie in de door haar onderzochte operaties in vijf gevallen onrechtmatigheden geconstateerd. De onrechtmatigheden waren naar haar oordeel erin gelegen dat de inzet van bijzondere bevoegdheden niet proportioneel was, gelet op de bijzondere categorie personen jegens wie de bijzondere bevoegdheden zijn toegepast. De Commissie beveelt aan dat de uit de onrechtmatig geachte operaties voortgekomen gegevens ingevolge artikel 43 Wiv 2002 worden verwijderd en vernietigd.

In het onderhavige toezichtsrapport heeft de Commissie één specifieke operatie waarin de bevoegdheid tot selectie van Sigint is toegepast nader onderzocht. De Commissie heeft hierbij enkele onrechtmatigheden geconstateerd. Deze operatie is gerelateerd aan één van de voornoemde operaties waarbij de Commissie de toepassing van de afluisterbevoegdheid als onrechtmatig heeft geoordeeld. De Commissie constateert dat een motivering die is toegesneden op het individuele kenmerk in het geheel ontbreekt en dat door de AIVD geen aandacht is besteed aan het feit dat het in bepaalde gevallen gaat om een bijzondere categorie personen. In de door de Commissie onderzochte toepassing van de bevoegdheid tot selectie van Sigint stelt de Commissie vast dat ten aanzien van een substantieel aantal kenmerken dat (zijdelings) is gerelateerd aan een bepaalde organisatie, ter motivering enkel is aangegeven dat het een telecommunicatiekenmerk betreft dat toebehoort aan een bepaald persoon gelieerd aan deze organisatie. Een aantal van deze kenmerken behoort toe aan een bijzondere categorie personen onder wie (beperkt) verschoningsgerechtigden. De Commissie is van oordeel dat in een substantieel aantal gevallen de toepassing van deze bevoegdheid

als onrechtmatig moet worden aangemerkt. Deze onrechtmatigheid is gelegen in de bijzondere categorie personen jegens wie de bijzondere bevoegdheid is toegepast. Zij is dus niet te wijten aan een gebrekkige motivering of aan de aard van de bevoegdheid tot de selectie van Sigint. De Commissie beveelt aan dat de uit de operatie voortgekomen gegevens ten aanzien van de voornoemde gevallen ingevolge artikel 43 Wiv 2002 worden verwijderd en vernietigd. De Commissie merkt op dat in een aantal andere gevallen weliswaar sprake is geweest van een gebrekkige motivering, hetgeen zij onzorgvuldig acht, maar dat deze niet heeft geleid tot een inhoudelijk ontoelaatbare inzet van de bevoegdheid tot de selectie van Sigint.